

ת"פ 10506/03/17 - מדינת ישראל נגד אברהם גטהון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 10506-03-17 מדינת ישראל נ' גטהון

לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד הילה הראל כחולי
נגד
הנאשם אברהם גטהון
ע"י ב"כ עו"ד טלי חזום

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירת ניסיון פציעה כשהעברין מזויין, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**") בצרף סעיף 25 לחוק.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.4.2016 הנאשם ואחיו הלכו ברחוב בן יהודה בתל אביב כשהם בגילופין, אחזו בבקבוקי בירה וברמקול ממנו בקעה מוזיקה רועשת. במקום נכחה קבוצת תיירים, כשאחד מהם פנה לנאשם בשאלה האם הכל בסדר והאם הוא צריך עזרה. בשלב זה, התפתח דין ודברים בין הנאשם לתייר, במהלכו הנאשם נדחף על ידי התייר. בתגובה לכך, ניפץ הנאשם בקבוק בירה על הרצפה, אחז את הפייה השבורה של הבקבוק ביד ימינו ורץ לכיוון קבוצת התיירים. באותן נסיבות, ניסה הנאשם לפצוע את אחד התיירים בכך שניסה לפגוע בו באמצעות שבר הבקבוק. שוטרים אשר עברו במקום על אופנוע משטרה במסגרת סיור שגרתי, הבחינו בנאשם בעודו מנפץ את הבקבוק ורץ לכיוון התיירים עם שבר הבקבוק ביד. השוטרים עצרו את הנאשם בטרם הספיק להתקרב לתייר.

תסקירי שירות המבחן

2. בהתאם להסכמת הצדדים, עניינו של הנאשם הופנה לשירות המבחן. שירות המבחן הגיש מספר תסקירים, מהם עולה כי הנאשם בן כ-25, נעדר עבר פלילי. הנאשם התייתם מאביו בטרם נולד, סיים 10 שנות לימוד, לא גויס לצבא על רקע של "אי התאמה", ומגיל 16 הוא עובד בעבודות מזדמנות על מנת לפרנס את עצמו. הנאשם טען כי ביצע את העבירה לאחר ששמע כינוי גנאי מצד התיירים ואף נדחף על ידי אחד מהם וכן כי ביצע את המיוחס לו על מנת להתגונן. הנאשם הביע צער וחרטה על האירוע, ולדבריו חש בושה ואכזבה מעצמו. שירות המבחן התרשם משאיפתו של הנאשם לנהל אורח חיים נורמטיבי ומרצונו להשתלב במסגרות תעסוקה ולימודים גבוהים, במיוחד על רקע קשיים כלכליים וחובות. הנאשם הופנה לפני כעשרה חודשים לתכנית המעניקה ליווי ותמיכה במהלכה עיקר המענה שניתן לנאשם הוא סיוע בתחום התעסוקה והשלמת השכלה לשם קבלה ללימודים, זאת לאחר קשיים בהתייבבות

הנאשם לפגישות. שרות המבחן העריך כי במצבים בהם הנאשם חש מושפל, יתכן ויתקשה בוויסות דחפיו והוא עלול לנהוג באימפולסיביות. לצד זאת, ציין שרות המבחן את המאמץ שביצע הנאשם לגייס את עצמו להליך טיפולי, רצונו האמיתי לקדם את עצמו בתחומי החיים השונים, וכן את הרתעת ההליך המשפטי וחרטת הנאשם. לפיכך, בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם ורצונו להשתלב בלימודי הנדסאי בניין, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו עונש של של"צ לצד צו מבחן.

3. הממונה על עבודות השירות מצא את הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות. מחוות הדעת עולה כי בעבר החל הנאשם לרצות מאסר בעבודות שירות אך בוצעה הפסקה מנהלית כך שריצה את יתרת המאסר בכלא.

טענות הצדדים

4. ב"כ המאשימה ציינה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, הפנתה לנסיבות ביצועה ולנזק שעלול היה להיגרם לולא השוטרים היו מבחינים במתרחש. לטענת ב"כ המאשימה, מדובר באירוע שהסלים רק בשל הערה מצד התייר ודחיפת הנאשם, כאשר הנאשם הגיב בצורה לא מידתית ואימפולסיבית תוך שימוש בחפץ חד לעיני עוברים ושבים. ב"כ המאשימה התייחסה להתרשמות שירות המבחן מהנאשם, לפיו הנאשם מתקשה לווסת את דחפיו ומצמצם מחומרת מעשיו. כמו כן, טענה ב"כ המאשימה כי התכנית הטיפולית בה שולב הנאשם אינה עוסקת בפתרון הבעיה שהובילה אותו לביצוע העבירה, אלא רק מסייעת בידו להשתלב בתעסוקה ובלימודים. בנוסף, הנאשם אינו עומד בתנאים לביטול הרשעתו, כאשר הורשע בעבירה חמורה ולא הוכיח נזק קונקרטי מההרשעה. לאור האמור, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 9 עד 24 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית, וסברה כי יש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם. ב"כ המאשימה הגישה פסיקה לביסוס טענותיה.

5. ב"כ הנאשם טענה כי עניינו בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי, עם נסיבות חיים לא פשוטות. הנאשם נטל אחריות על מעשיו והודה בכתב אישום מתוקן, לפיו מדובר באירוע שהסלים אך החל בשל אותם תיירים ועל רקע דחיפת הנאשם על ידי אחד מהם. ב"כ הנאשם הדגישה כי מדובר בנאשם אשר חווה גזענות במהלך חייו והתקשה במתן אמון, אך למרות זאת הצליח לשתף פעולה עם שירות המבחן. ב"כ הנאשם טענה כי על אף שההרשעה לא תפגע בנאשם בעבודה כלשהי, הרי שההרשעה עלולה לפגוע בשיקומו ובעיקר בדימויו העצמי של הנאשם, כפי שפורט בתסקיר. לאור האמור, עתרה ב"כ הנאשם לביטול הרשעתו, ולחילופין - לקביעת מתחם ענישה שתחתיתו במאסר על תנאי או לסטייה ממתחם הענישה זאת בשל שיקולי שיקום. עוד ביקשה להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ולהטיל עליו התחייבות חלף קנס כספי. בהקשר למצבו הכלכלי של הנאשם, הדגישה באת כוחו כי ריצוי מאסר בעבודות שירות יוביל להפסקת עבודתו הנוכחית. ב"כ הנאשם הגישה פסיקה לביסוס טענותיה.

הנאשם בדברו האחרון הודה על ההזדמנות שניתנה לו במסגרת שירות המבחן, מסר כי כיום הוא מחפש עבודה וכן עתיד להתחיל בלימודי הנדסאות בניין (מאז טיעונו, כפי שעלה בחוות דעת הממונה ובטיעונו של באת כוחו, השתלב הנאשם בעבודה בחדר האוכל בבסיס תל נוף).

דין והכרעה

סוגיית אי הרשעה

עמוד 2

6. בחינת סוגית ביטול הרשעה פלילית, קודמת לבחינת הענישה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (רע"פ 2327/19 **גוז מרסלו אדוארדו נ' מדינת ישראל** פסקאות 8 ו-11 (19.5.2019); עפ"ג(ת"א) 22408-03-13 **סנאיה נ' מדינת ישראל** (22.5.2013)). עוד אציין, כי הנסיבות הנבחנות בעת קביעת מתחם העונש ההולם אין מתייחסות לנסיבותיו האישיות של נאשם, לעומת הצורך בבחינתן בעת דיון בסוגיית אי ההרשעה.

לפיכך, אדון תחילה בשאלה האם מדובר במקרה חריג בו יש להורות על ביטול הרשעת הנאשם.

סוגית אי הרשעה נבחנת בהתאם לשני התנאים המצטברים שנקבעו בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נ"ב (3) 337 (1997)): סוג עבירה המאפשר לוותר על ההרשעה וכן פגיעה חמורה בשיקום הנאשם מעצם הרשעתו. הליך זה יוחד למקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם קיים חוסר פרופורציה קיצוני בין עוצמת פגיעת ההרשעה בנאשם לבין התועלת הציבורית כתוצאה מההרשעה. בנוסף, נקבע כי על הנאשם לבסס בראיות את טענתו לפגיעה חמורה וקונקרטית בסיכויי שיקומו, וכי אין די בטענה כללית לפיה "ככל הנראה" ייגרם נזק (רע"פ 1240/19 **עופר לוי נ' מדינת ישראל** פסקה 8 (24.03.2019) והאסמכתאות המפורטות שם, להלן: "**ענין לוי**"). עוד נקבע, כי אין להידרש לאפשרויות תאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד (ע"פ 8528/12 **אלירן צפורה נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 והאסמכתאות שם (3.3.13); רע"פ 54/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.1.2015); רע"פ 9118/12 **פריגין נ' מדינת ישראל** (1.1.2013)).

7. ב"כ הנאשם ציינה בטיעוניה כי הרשעת הנאשם אינה יכולה לפגוע בו בתעסוקה בשלב זה של חייו, ולפיכך מיקדה את טיעוניה בפגיעה בדימויו העצמי של הנאשם ובשיקומו, אך הוסיפה כי ההרשעה "תפריע" לו בוודאי בעתיד (עמ' 17 ש-12-16 לפרוט'). לגבי הטיעון בדבר פגיעה ארטילאית בנאשם בעתיד, אין אלא להפנות להלכה בדבר הצורך בהוכחת פגיעה חמורה וקונקרטית וזאת בראיות, כמו גם לכך שאין להידרש לאפשרויות תאורטיות עתידיות. את הטיעון העיקרי, בדבר הפגיעה בדימויו העצמי של הנאשם, ביקשה באת כוחו לבסס על פסק דין שניתן בבית המשפט המחוזי ומנה קריטריונים שפורטו במסגרת הלכת כתב, בהם אף משמעות ההרשעה לגבי דימויו העצמי של הנאשם. יש להדגיש כי הלכת כתב קבעה את קיומם של שני התנאים המצטברים שלעיל, תנאים עליהם שב בית המשפט העליון לאורך שנים, כאשר כב' השופט לזין אכן פירט במסגרת אותה הלכה קריטריונים ובהם פגיעה בדימויו העצמי של נאשם אך זאת בעת שמנה את שיקולי שירות המבחן בהמלצתו לאי הרשעה. סוגיה זו של הוכחת נזק קונקרטי על יסוד פגיעה בדימויו העצמי של נאשם, נדחתה באופן מפורש על ידי בית המשפט העליון (רע"פ 9042/17 **היאם עאבד נ' מדינת ישראל** (27.12.17); רע"פ 5261/18 **רחמים דוידוף נ' מדינת ישראל** (12.7.18)). בבחינת למעלה מהצורך, אציין כי על אף טיעוניה של ב"כ הנאשם, שרות המבחן כלל לא התייחס בהמלצתו להימנע מהרשעה לסוגיה של פגיעה כלשהי בדימויו העצמי של הנאשם.

8. בנוסף לאי הוכחת אחד התנאים המצטברים הנדרשים לבחינת הימנעות מהרשעה, ובבחינת למעלה מהצורך, לא ניתן להתעלם אף מאופי העבירה בה הורשע הנאשם. ככלל, עבירות אלימות אינן מתאימות להימנעות מהרשעה, נוכח אופי העבירה, הערכים המוגנים אשר עומדים בבסיסה והמסוכנות הטמונה בה (רע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014); רע"פ 6756/14 **בן חמו נ' מדינת ישראל** (15.1.2015)). המקרה הנדון מדגיש קביעה זו, נוכח נסיבותיו המאפיינות עבירת אלימות שאינה מצויה ברף נמוך של עבירות אלה: מדובר בנאשם אשר שבר בקבוק ורץ לעבר קבוצת אנשים כאשר שבר הבקבוק בידו, על מנת לפצוע אחד מהם באמצעותו, אך בשל

אמירה פוגענית כלפיו ודחיפתו. אמנם, העבירה לא תוכננה מראש אך עלולה הייתה לגרום לנזק חמור ואף לתוצאה טרגית, אשר נמנעו בזכות תושיית שוטרים שעברו במקרה במקום. אין ספק כי אופי העבירה מקים אינטרס ציבורי ממשי ובעל משקל בהרשעת הנאשם. לפיכך, אף שיתכן כי בנסיבות מסוימות, חריגות ביותר ויוצאות דופן, ניתן היה לבחון אפשרות לסיום ההליך ללא הרשעה בסוג עבירה זה, הרי שבאוראי במקרה הנדון מידת האינטרס הציבורי אינה מאפשרת להוריד ממידת הנטל המוטל על כתפי הנאשם להוכיח **"פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולבסס אותה באמצעות ראיות"** (ענין לוי, שם), פגיעה שלא הוכחה. ספק רב אם ניתן היה, בנסיבות ביצוע העבירה, לוותר על התועלת הציבורית כתוצאה מההרשעה, אף אם היה עולה בידי הנאשם להוכיח פגיעה משמעותית בו.

לאור כל האמור לעיל, אני קובע כי הרשעתו של הנאשם בדין תיוותר על כנה.

מתחם העונש ההולם

9. אלימות כלפי אחר מהווה פגיעה בזכות הפרט לשלמות גופו, לביטחונו האישי ולשלמות נפשו. אדם המנסה לפגוע באחר בלבה של עיר, ללא היכרות מוקדמת, פוגע אף בזכות הציבור הרחב לביטחון. בתי המשפט עמדו לא פעם על חומרתן של עבירות אלימות, במיוחד אלה המבוצעות באמצעות נשק קר, ועל תפקידם של בתי המשפט בענישה ראויה:

"קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר...יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח"

(ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21 (10.11.2009)).

יש להדגיש כי המחוקק קבע עונש זה למבצע עבירת הניסיון ביחס למבצע העבירה המוגמרת, ובמקרה הנדון מדובר בעונש מרבי של 6 שנות מאסר. יחד עם זאת, הפסיקה בגין עבירות אלימות מציבה רמות ענישה שונות במקרים שונים, בהתאם לנסיבות המקרה ולנסיבותיו של מבצע העבירה (דוגמא למקרה הדן בנסיבות של הנפת שבר בקבוק במטרה לדקור, ניתנה במסגרת ע"פ 4609/14 **צורדרקר בסט נ' מדינת ישראל** (1.3.2015), שם הורשע הנאשם גם בעבירה מינורית של מהומה ועלבון במקום ציבורי. בית המשפט העליון קבע מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל-42 חודשי מאסר. באותו ענין הורשע הנאשם בעבירת ניסיון חבלה חמורה, בעוד המקרה שבפני עוסק בניסיון פציעה, נתון המשפיע אף על מתחם הענישה, אך הנסיבות הדומות של אחיזה בשבר בקבוק בניסיון לדקור מהוות נקודת ציון אף למקרה הנדון).

בחינת נסיבות המקרה הנדון מעלה כי אין מדובר באירוע מתוכנן, וכי לפעולת הנאשם קדמה קריאה פוגענית ודחיפה כנגדו. יחד עם זאת, הנאשם פעל באלימות פורצת גבולות אשר בדרך נס הסתיימה ללא תוצאות קשות, אך בשל תושיית שוטרים שנכחו בדרך מקרה במקום. אמנם, יש לתת משקל לכך שלא נגרם נזק, אולם לא ניתן

להתעלם מהנזק שהיה צפוי בנסיבות המקרה (ראו פירוט ענישה בנסיבות משתנות של ביצוע העבירה המוגמרת, החל מריצוי מאסר בעבודות שרות בנסיבות מקלות ועד למאסר למשך מספר שנים - רע"פ 5655/13 טל עמרם נ' מדינת ישראל (20.11.14)).

לנוכח האמור לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד ענישה נלווית של מאסר מותנה וסנקציה כספית.

קביעת העונש המתאים

10. ב"כ הנאשם עתרה לענישה שיקומית תוך סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום. בית המשפט העליון התייחס לאופן יישומו של סעיף 40ד'(א) לחוק העונשין, וקבע כך:

"שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפטיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד'(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי"

(ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 25 בפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז (18.4.2018)).

הנאשם צעיר בן 24, ללא עבר פלילי, נטל אחריות על ביצוע העבירה בהודאתו בבית המשפט. יחד עם זאת, בקשר מול שרות המבחן התקשה הנאשם להעמיק בשיח אודות העבירה ונטה לצמצם מחומרת מעשיו תוך שטען כי איים על התיירים עם שבר בקבוק לאור האיום שחש מפניהם. הנאשם הופנה לטיפול בתכנית ית"ד, אולם התעורר קושי בקשר רציף איתו ובהגעתו לפגישות לאור חוסר פניות מצידו ועבודתו שעות רבות. לאחר הפוגה בקשר בשל אילוצי נגיף הקורונה, התמקד הקשר עם הנאשם בסוגיית תעסוקה ולימודים. לא מצאתי בתסקירי שרות המבחן בסיס לקביעה כי חל שינוי מהותי בהתייחסות הנאשם לביצוע העבירה או לקיומו של תהליך שיקומי טיפולי מוצלח. במהלך הקשר עם שרות המבחן, התמקד הנאשם בהתנהלותו הכלכלית והתעסוקתית ולאפיק זה הפנה אף שירות המבחן את מאמציו, על אף שהתרשם כי הנאשם עלול להתקשות לווסת את דחפיו ולפעול באופן אימפולסיבי בעת שחש פגוע. אכן, שירות המבחן ציין כי הנאשם "מגלה ביטויי חרטה" וכן כי ההליך המשפטי מהווה הרתעה עבורו, אך על אף מעקב טיפולי לאורך למעלה משנה לא נמצא כל בסיס לקביעה כי הנאשם אכן ביצע תהליך שיקומי מוצלח הרלוונטי לרקע לעבירה בה הורשע. אף בדבריו האחרונים בבית המשפט, התייחס הנאשם לענייני תעסוקה ולימודים בלבד.

אין ספק כי יש לתת משקל משמעותי לנסיבות רבות השוקלות לזכות הנאשם: נסיבותיו האישיות המורכבות; גילו הצעיר; היעדר עבר פלילי; חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה בלא שנפתחו תיקים חדשים כנגדו; הודאתו במיוחס לו; הערכת שירות המבחן וסיכויי שיקומו של הנאשם. כל אלה מצטברים עד כדי להציב את עניינו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה, אך אין בהם כדי להביא לחריגה לקולא ממתחם זה.

לאור כל האמור לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. ארבעה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות, זאת בהתאם לחוות דעת הממונה.
- ב. מאסר למשך שישה חודשים, אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות מסוג פשע.
- ג. מאסר למשך שלושה חודשים, אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות מסוג עוון.
- ד. בנסיבות המקרה, בהיעדר מתלונן, אין מקום להטיל על הנאשם פיצוי. באופן דומה, בהתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם וכן באופי העבירה, אני קובע כי לא יוטל על הנאשם קנס כספי. לפיכך, אני מטיל על הנאשם התחייבות בסך 2,000 ₪ להימנע מביצוע עבירת אלימות למשך שלוש שנים מהיום. בית המשפט הבהיר לנאשם את משמעות ההתחייבות והנאשם הצהיר כי הבין זאת. יש לראות בכך את התחייבותו בלא צורך בחתימה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

המזכירות תעביר עותק גזר הדין לממונה על עבודות השרות ולשרות המבחן.

ניתן היום, ד' תשרי תשפ"א, 22 ספטמבר 2020, במעמד הצדדים.